

APOTEÓZY

Navzdory tomu, že si šel lehnout ve čtyři ráno, hrabě vstal dvacátého prvního června 1954 v obvyklou hodinu. Udělal pět dřepů, pětkrát se protáhl a pětkrát se zhluboka nadechl. K snídani si dal kávu, sušenku a každodenní porci ovoce (tentokrát to byla směsice bobulí), načež sešel do přízemí, aby si přečetl noviny a poklábosil s Vasilijem. Poobědval v Piazzze. Odpoledne navštívil Marinu v krejčovství. Protože měl ten den volno, v sedm hodin si dal aperitiv v Šaljapince, kde ve společnosti úslužného Audriuse porozjímal nad příchodem léta. V osm povečeřel v Bojarském u stolu číslo deset. Jinými slovy, tento den prožil jako kterýkoliv jiný, až na to, že když v deset hodin opustil restauraci a pověděl Nadě, že ji shání ředitel, proklouzl do nestřežené šatny a vypůjčil si pršiplášť a klobouk amerického novináře Salisburyho.

Jakmile byl u sebe v pokoji, hrabě se prohrabal starými kufry a z jednoho vysvobodil batoh, jenž mu posloužil v roce 1918 při spěšném návratu z Paříže na Zahalečsko. Stejně jako tehdy měl i nyní v úmyslu cestovat jen s tím nejnnutnějším. To jest se třemi sadami záložního oblečení, kartáčkem a pastou, *Annou Kareninovou*, Miškovým projektem a konečně láhví Châteauneuf-du-Pape, kterou plánoval vypít čtrnáctého června 1963 – přesně deset let od přítelovy smrti.

Hrabě skončil s balením a naposledy vstoupil do své pracovny. Před mnoha lety dával sbohem celé domácnosti. O pár

roků později hotelovému apartmá. A nyní pronášel *adieu* k pokoji o rozloze deseti metrů čtverečních. Byla to bezpochyby ta nejmenší místnost, jakou kdy v životě obýval, a přesto mezi těmi čtyřmi stěnami začínal a končil celý svět. S tím pomyslením zvedl hrabě klobouk, pokynul Helenině portrétu a zhasl světla.

V ten samý okamžik, kdy hrabě scházel po schodech do hotelové haly, Sofie končila svůj výstup na jevišti pařížského Salle Pleyel. Vstala od klavíru a ve stavu lehkého úžasu se obrátila k obecenstvu – neboť Sofie se při každém vystoupení natolik ponořila do hry, že úplně zapoměla na to, že ji někdo poslouchá. Vzápětí ji však probral bouřlivý potlesk, a tak svědomitě mávla paží k orchestru a dirigentovi, načež se sama naposledy uklonila.

Po odchodu z pódia obdržela formální blahopřání od kulturního ataše a srdečné objetí od ředitele Vavilova. Takhle dobře ještě nehrála, volal nadšeně. Muži však vzápětí obrátili pozornost zpátky k jevišti, kde své místo před dirigentem právě zaujal geniální houslista. Síň ztichla, bylo slyšet zaklepání dirigentské taktovky. Následoval okamžik absolutního ticha připomínající nádech před skokem do vody, načež hudebníci začali hrát a Sofie vyrazila do šatny.

Dvořákův koncert v podání konzervatoře trval něco přes třicet minut. Sofie si na cestu k východu vyhradila patnáct.

Vzala svou brašnu a zamířila do jedné z umývárén určené pro vystupující hudebníky. Zamkla za sebou, skopla boty z nohou a setřásla Marininy krásné modré šaty. Sňala Annin náhrdelník a upustila ho na záplavu taftu. Natáhla si volné kalhoty a oxfordskou košili, které otec zcizil italskému džentlmenovi. Pohlédla do malého zrcadla nad umyvadlem, vzala nůžky, jež rovněž dostala od hraběte, a začala si stříhat vlasy.

Nůžtičky v podobě volavky, kterých si tolik cenila sestra jejího otce, byly navrženy k drobnému zastříhování, nikoliv velkému stříhání. Tvrdé okraje otvorů pro prsty se jí zařezávaly do kůže, jak se marně snažila přestříhnout své dlouhé vlasy. Sofie cítila, že se každou chvílí rozpláče, a tak zavřela oči